

Titrek, O. & Sarı, E. (2018). Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik (inovasyon) düzeyleri arasındaki ilişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (4), 2298-2320.

Geliş Tarihi: 27/07/2018

Kabul Tarihi: 06/12/2018

OKUL YÖNETİCİLERİNİN SOSYAL AĞLARI KULLANIM AMAÇLARI İLE BİREYSEL YENİLİKÇİLİK (İNOVASYON) DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ*

Esra SARI**
Osman TİTREK***

ÖZET

Bu araştırmada okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik (inovasyon) düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın evreni Sakarya ilindeki okul yöneticileridir. Evrenden yansızlık kuralına dayalı basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile örneklem seçilmiştir. Elde edilen veriler, betimsel ve ilişkisel istatistik tekniklerden yararlanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre; okul yöneticilerinin sosyal ağları “iletişime başlama” amaçlı kullanma amaçları arttıkça kendilerini yenilemede “risk alma” düzeylerinin de az da olsa artacağı söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin sosyal ağları “iletişime başlama” amacıyla kullanmalarındaki nedenlerin %1’inin bireysel yenilikçilikteki “risk alma” faktöründen kaynaklandığı söylenebilir. Okul yöneticilerinin sosyal ağları “içerik paylaşma” amaçlı kullanmaları arttıkça kendilerini yenilemede “deneyime açıklık” düzeylerinin de artacağı söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin sosyal ağları “içerik paylaşma” amacıyla kullanmalarındaki nedenlerin %11’inin bireysel yenilikçilikteki “deneyime açıklık” faktöründen kaynaklandığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Ağ, Bireysel Yenilikçilik, İnovasyon, Okul Yöneticileri.

RELATION BETWEEN THE GOALS OF SOCIAL NETWORKS USAGE OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND THEIR INDIVIDUAL İNNOVATİVENESS LEVELS

ABSTRACT

In this study, it is aimed to research the relation between the goal of social network of school administrators and their individual innovativeness levels. It is a descriptive study in study-survey model. The universe of the research is the school administrators in Sakarya province. The sample was selected from the universe by simple random sampling method based on the principle of unbiasedness. The data received has been analysed by using descriptive and relational statistic techniques. According to research results, it can be said that as goals of social networks usage of school administrators increase with the aim of starting communication, their levels of taking risks in innovating themselves will increase at least. Also, % 1 percent of reasons of social networks usage of school administrators with the aim of starting communication is caused by factors of taking risks in individual innovativeness. It can be said that the more goal of social networks usage of school administrators increases with the aim of sharing content, the more their levels of openness to experience in innovating themselves will increase. Moreover, % 11 percent of reasons of social networks usage of school administrators with the aim of sharing content is caused by factors of openness to experience.

Keywords: Social network, individual innovativeness, innovativeness, school administrators.

*Bu çalışma “4 Th International Conference On Lifelong Education And Leadership For All” isimli kongrede bildiri olarak sunulmuştur.

** Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, esbus@live.de

*** Prof. Dr. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, otitrek@hotmail.com

1.GİRİŞ

Günümüzde sosyal etkileşimi, işbirliğini ve paylaşımı ön planda tutan Web 2.0 teknolojilerinin gelişimiyle birlikte daha farklı internet ortamları kullanılmaya başlanmıştır. İlgili ortamlardan biri de Web 2.0 teknolojisinin önemli bileşenlerinden ve en popüler paylaşım ortamlarından biri olarak kabul edilen sosyal ağ siteleridir (Karal ve Kokoç, 2010). Günlük ziyaretçi sayısı, veri alışverişi ve sayfa görüntülenme sayısı gibi çeşitli ölçütlere göre belirlenen dünyanın en popüler web siteleri ele alındığında ilklerde yer alan sitelerin çoğunun sosyal ağ siteleri olduğu görülmektedir (SimilarWeb, 2018; eBizMBA, 2018; Alexa, 2018). Yapılan çalışmalar incelendiğinde sosyal ağların genellikle iletişim, paylaşım, işbirliği, sosyal etkileşim, eğitim, eğlence vb. amaçlı kullanıldığı görülmektedir (Cheung, Chiu ve Lee, 2011; Hew, 2011; Selwyn, 2009; Karal ve Kokoç, 2010). Buradan hareketle, çoğunluğu gençler olmak üzere her kesimden bireyin günlük yaşamında önemli rol oynayan sosyal ağların sağlayacağı olanaklarla eğitim öğretim bağlamına oturtulmasını, bu araçların bir eğitim teknolojisi aracı olarak kullanılabilmesini, bireylerin bu ortamları eğitsel amaçlarla kullanmasına gereksinim olduğu ileri sürülebilir (Mazman, 2009). Bu araçlar vasıtasıyla gençler kendi bilgi, görgü ve deneyimlerini arttırarak, çağın gerektirdiği bireysel yenileşme ve gelişmeyi de sağlama olanağı elde edebilirler.

Bu bağlamda Roehrich (2004)'e göre bireysel yenilikçiliğin tanımı üzerine bir uzlaşma, fikir birliği olmamasına karşın, yaratıcı bir ürün ya da fikir ortaya koyarak herhangi bir konuda yenilik meydana getirme (Kavrakoğlu, 2006) olarak ifade edilebilir. Yenilik kavramı bazen yeni şeylerin, fikirlerin veya uygulamaların ortaya çıkmasındaki yaratıcı süreç; bazen yeni şeylerin, fikirlerin veya uygulamaların kendisi; bazen de var olan bir yeniliğin, benimseyenlerin bilişsel ve davranışsal tepkilerinin bir parçası olması sürecini ifade etmektedir (Goldsmith ve Foxall, 2003). Rogers (1995)'a göre yenilik bir birey, grup ya da toplum tarafından yeni olarak algılanan bir fikir, uygulama ya da obje olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca yenilik, örgütsel bir ortamda yeni fikirlerin veya etkinliklerin başlatılması, benimsenmesi ve uygulanması olarak da ifade edilmektedir (Pierce ve Delbecq, 1977). Yenilikçilik ise bireysel ve toplumsal ihtiyaçların daha iyi düzeyde karşılanmasını sağlar. Aynı zamanda girişimcilik ruhu içinde esastır (Korkmaz, 2004). Bu açıdan bireysel yenilikçilik kavramı ortaya çıkmaktadır. Bireysel yenilikçilik, kişinin hayatında ve özellikle işinde yeni ve faydalı fikirleri, ürünleri, prosedürleri ve süreçleri kullanma yönündeki gayret ve uygulamalar olarak ifade edilebilir (Özçer, 2005). Diğer bir ifadeyle bireysel yenilikçilik, bir yeniliği geliştirmek, benimsemek ya da uygulamaktır (Yuan ve Woodman, 2010). Ülkeler de artık yenilikçilik faaliyetlerini büyüme ve gelişmenin bir parçası olarak görmekte ve ulusal stratejilerine dâhil etmektedirler. Bu bağlamda toplumlar artan bir şekilde yenilikçilik ve eğitsel alanda yenilikçilik konusu üzerinde çalışmalar yapmaktadırlar. Uluslararası rekabette yer almak ve konumunu güçlendirmek için ulusların bilgi ve teknik yenilikçiliğine her geçen gün daha da bağımlı hale gelmesi inovatif kabiliyete sahip, yenilikçi ve yüksek kalitede insan gücüne olan ihtiyacı arttırmıştır (Kurtuluş, 2012).

Dünya genelinde kullanılan sosyal ağların kullanım amaçları kişiden kişiye göre farklılık gösterebilmektedir. Genellikle sosyal ağların iletişim kurma, iletişimi sürdürme, arkadaş bulma, eğlence, gelişmeleri takip etme, araştırma, işbirliği, paylaşım yapma, öğrenme vb. gibi farklı amaçlar için kullanıldığı görülmektedir. (Şener, 2009; Usluel ve diğerleri, 2014; Mazman ve Usluel, 2010). Benzer şekilde toplum içerisindeki bireyler yenilikçilik

bağlamında birbirlerinden farklılaşmaktadır. Bireylerin genel olarak sahip oldukları yenilikçilik düzeylerinin değişime direnç, fikir önderliği, deneyime açıklık ve risk alma şeklinde olduğu ifade edilebilir (Kılıçer ve Odabaşı, 2010).

Genel olarak bilgi çağı şeklinde ifade edilen içinde bulunduğumuz çağın özelliklerini bilimsel ve teknolojik gelişmeler, bilginin gelişimi ve artışı, küreselleşme, yenilik ve yeniliğin beraberinde getirdiği değişim ve gelişim olarak sıralamak mümkündür (Kılıçer, 2011; Kurtuluş, 2012). Hayatın her alanında olduğu gibi bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler eğitim alanında da etkisini göstermiş ve eğitimin yapısı, işleyişi, kapsamı ile birlikte eğitim sektöründe yer alan kişilerin rollerinde de değişiklikleri beraberinde getirmiştir (Mazman, 2009). Günümüz teknolojik gelişmelerle birlikte, okul yöneticileri de bireylerin ihtiyaçlarını karşılayabilme adına teknolojiye ayak uydurmak zorunda kalmıştır. Değişimin hızına ulaşabilmesi için yöneticilerin de kendilerini devamlı şekilde (Çiğerci, 2016) özellikle sosyal ağlar ve bilişim teknolojileri üzerine yenilemeleri gerekmektedir. Örgütü yaşatma ve geliştirme görevi üzerinde olan yöneticilerin kısmen kaçınılmaz, kısmen de istendik olan teknolojik ve bilimsel değişim ve gelişmelere ayak uydurmaları aynı zamanda yenilikçilik etkinlikleri ve süreçleri konusunda duyarlı ve bilgili olmaları onların örgüt dinamikleri üzerinde daha etkili olmalarına yardımcı olacaktır. Bu bağlamda okul yöneticilerinin hem sosyal ağları kullanım amaçlarını hem de bireysel yenilikçilik düzeylerini belirlemek önemli bir araştırma konusu olarak önümüze çıkmaktadır. Özellikle de “sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişki”yi incelemek işlevsel bir araştırma konusu olarak ortaya çıktığı öne sürülebilir.

Tüm bu değişim ve gelişimler doğrultusunda eğitim sektöründe önemli bir yer tutan okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişki bu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Çalışmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

- 1- Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ne düzeydedir?
- 2- Okul yöneticilerinin; cinsiyet, yaş, unvan, eğitim durumu, hizmet yılı ve bağlı oldukları kurum değişkenlerine göre sosyal ağları kullanım amaçlarına ilişkin anlamlı bir fark var mıdır?
- 3- Okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri nasıldır?
- 4- Okul yöneticilerinin; cinsiyet, yaş, unvan, eğitim durumu, hizmet yılı ve bağlı oldukları kurum değişkenlerine göre bireysel yenilikçilik düzeylerine ilişkin anlamlı bir fark var mıdır?
- 5- Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeylerine ilişkin görüşleri arasında bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

Bu araştırma ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın evreni Sakarya ilindeki farklı tür ve kademedeki toplam 735 okulda çalışan okul yöneticilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise 2016-2017 eğitim öğretim yılı içerisinde Sakarya ilinde MEB’e bağlı tüm okullarda görev yapmakta olan ve gönüllülük esasına dayalı basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 272 okul müdürü ve 206 müdür yardımcısından oluşturmaktadır. Güvenirlilik, ekonomiklik ve zamanı etkili kullanma adına bu şekilde örneklem alınmıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde “Sosyal

Ağların Kullanım Amaçları Ölçeği”, “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği, Usluel vd. (2014) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, araştırma, işbirliği, iletişimi başlatma, iletişimi sürdürme, iletişimi kurma, içerik paylaşma ve eğlence olmak üzere 7 alt boyut olarak sınıflandırılmış olarak toplam 26 sorudan oluşmaktadır. Ölçekteki faktör madde sayıları 2 ile 6 arasında değişmektedir. Ölçek faktörlerinin Cronbach alfa güvenirlik katsayıları tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Faktörlere Göre Güvenirlik Katsayıları

Faktör	Güvenirlik katsayısı
Araştırma	.78
İşbirliği	.86
İletişimi başlatma	.67
İletişim kurma	.87
İletişimi sürdürme	.82
İçerik paylaşma	.87
Eğlence	.81

Ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı ise .92 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin faktörlerinin güvenirlik katsayılarının .67 ile .87; ölçeğin madde toplam korelasyonların ise .331 ile .717 arasında değiştiği bulunmuştur. Ölçeğin maddelerine verilecek cevaplar “Kesinlikle katılıyorum” (7) ile “Kesinlikle katılmıyorum” (1) arasında değişmektedir. Ölçekten en fazla 182, en az 26 puan alınabilmektedir. Herhangi bir kullanım amacı faktörünün aritmetik ortalama olarak yüksek olması, bireyin sosyal ağları söz konusu amaç için yoğun kullandığı şeklinde yorumlanmaktadır. Çalışmada ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı ise .87 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin faktörlerinin güvenirlik katsayılarının .72 ile .85; ölçeğin madde toplam korelasyonların ise .338 ile .645 arasında değiştiği bulunmuştur. Sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği geliştirilirken ölçek maddelerinin ölçme amacına uygun olup olmadığı, ifadelerin anlaşılabilirliği ve ayırt ediciliği 3 alan uzmanı tarafından değerlendirilmiş, dilsel geçerlik için ise 2 Türk Dili uzmanı tarafından kontrol edilerek alan uzmanlarının dönütleri ışığında gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Okul yöneticilerinin yenilikçilik düzeylerini ve ait oldukları yenilikçilik kategorilerini belirlemeye yönelik veriler “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” ile toplanmıştır. Bu ölçek, Hurt vd. (1977) tarafından geliştirilen “Individual Innovativeness” ölçeğinin Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından geçerlilik ve güvenirlik çalışmalarıyla Türkçeye kültürel uyarlaması yapılmış halidir. Ölçeği oluşturan maddelerin 12’si pozitif (1,2,3,5,8,9,11,12,14,16,18,19), 8’i negatif (4,6,7,10,13,15,17,20) ifadelerden oluşmaktadır. Bireysel Yenilikçilik Ölçeği’nin (BYÖ) Türkçe formunun dört faktörlü bir yapı sergilediği görülmüştür. Belirlenen bu faktörlere literatür ve maddelerin özellikleri bağlamında sırasıyla “değişime direnç”, “fikir önderliği”, “deneyime açıklık” ve “risk alma” isimleri verilmiştir. Bireysel Yenilikçilik Ölçeği’nin (BYÖ) Türkçe formunun geneline ilişkin iç tutarlık katsayısı $\alpha=0.82$, her bir faktör açısından ise sırasıyla $\alpha=0.81$, $\alpha=0.73$, $\alpha=0.77$ ve $\alpha=0.62$ olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin özgün formunun geneline ilişkin güvenirliğinin 0.89 olduğu (Hurt, Joseph ve Cook, 1977) bulunmuştur. Ölçek yardımıyla yenilikçilik puanı; pozitif maddelerden alınan toplam puandan negatif maddelerden alınan toplam puanın çıkarılmasıyla elde edilen puana 42 puan eklenmesiyle hesaplanmaktadır. Ölçek yardımıyla en düşük 14, en yüksek ise 94 puan

alınabilmektedir. Ölçek üzerinden hesaplanan puanlara göre bireyler yenilikçilik bağlamında kategorize edilebilmektedir. Buna göre bireyler; hesaplanan puan 80 puan üstünde ise “Yenilikçi”, 69 ve 80 puan arasında ise “Öncü”, 57 ve 68 puan arasında ise “Sorgulayıcı”, 46 ve 56 puan arasında ise “Kuşkucu”, 46 puan altında ise “Gelenekçi” olarak yorumlanmaktadır. Ayrıca ölçek yardımıyla hesaplanan puana göre genel olarak bireylerin yenilikçilik düzeyleri hakkında da değerlendirmede bulunulabilmektedir. Buna göre; 68 üstü puan alan bireyler oldukça yenilikçi olarak değerlendirilirken, 64 altı puan alan bireyler yenilikçilikte düşük olarak yorumlanmaktadır. Çalışmamızda ölçeğin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ise .79 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin faktörlerinin güvenilirlik katsayılarının .68 ile .76 arasında değiştiği bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin geçerlilik çalışmaları kapsamında başka kültürlerde geliştirilen bir ölçeğin farklı kültürlerle uyarlanması çalışmalarında ölçeğin uyarlanan kültürdeki boyutlarını ve ölçülen niteliğin yapısını ortaya koymak için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Tablo 2.*Verilerin dağılım istatistikleri*

Alt Boyutlar	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Serbestlik derecesi	p	İstatistik	Serbestlik derecesi	P
Araştırma	,104	478	,000**	,962	478	,000**
İş birliği	,081	478	,000**	,977	478	,000**
İletişimi Başlatma	,159	478	,000**	,875	478	,000**
İletişimi Sürdürme	,117	478	,000**	,940	478	,000**
İletişim Kurma	,064	478	,000**	,974	478	,000**
İçerik Paylaşma	,061	478	,000**	,990	478	,002**
Eğlence	,080	478	,000**	,984	478	,000**
Değişime Direnç	,055	478	,001**	,992	478	,012*
Fikir Önderliği	,110	478	,000**	,967	478	,000**
Deneyime Açıklık	,116	478	,000**	,950	478	,000**
Risk Alma	,153	478	,000**	,948	478	,000**

*p <.05; ** p <.01

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 20.0 paket programından yararlanılarak çözümlenmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için Kolmogorov-Smirnow testi yapılmış, verilerin normal dağılmadığı saptandığından non-parametrik testler kullanılmıştır (Tablo 2.). Alt problemlere bağlı olarak verilerin çözümlenmesinde yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, Spearman’s korelasyon testi, Mann Whitney U Testi, ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Farklılıkların anlamlılığının test edilmesinde anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 3’e göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin elde edilen verilere göre sosyal ağ kullanımı olarak en çok “Facebook” ve “WhatsApp” uygulamalarının tercih ettiği belirlenmiştir (%29,9).

Tablo 3.*Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin sosyal ağ kullanımı*

Kullanılan Sosyal Ağlar	N	%
2-3-4-5-6	1	,2
2-3-4-5-6-7-8	1	,2
2-3-4-5-7	1	,2
2-3-4-5-7	1	,2
2-3-4-5-7-8	1	,2
2-3-4-5-8	1	,2
2-3-4-6	1	,2
2-3-5-7-8	1	,2
2-3-6-7	1	,2
2-5	1	,2
3-4-5-6	1	,2
3-4-6	1	,2
3-7	1	,2
2-3-4-5	2	,4
2-3-4-5-6-8	2	,4
2-3-4-7	2	,4
2-3-4-8	2	,4
2-3-7	2	,4
5	2	,4
2	3	,6
2-3-5-7	3	,6
2-3-4-5-6	4	,8
2-3-8	4	,8
3	4	,8
3-8	6	1,3
3-5	8	1,7
8	8	1,7
3-4-5	9	1,9
3-4	12	2,5
2	15	3,1
2-3-4	34	7,1
2-3-5	56	11,7
2-3-4-5	60	12,6
3	84	17,6
2-3	143	29,9
Toplam	478	100,0

(1) Hiçbiri (2) Facebook (3) WhatsApp (4) Twitter (5) Instagram (6) Periscope (7) LinkedIn (8) Diğer...

Tablo 4'e göre Mann Whitney U testi sonucunda okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği puanlarında sadece "araştırma", "iletişimi başlatma" ve "iletişim kurma" alt boyutlarında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < .05$). "araştırma" alt boyutunda kadınların ölçekten aldıkları puan ortalamaları erkeklere göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p = .000$). Ayrıca ölçeğin "iletişimi başlatma ($p = .045$)" ve "iletişimi

sürdürme ($p=,002$)” alt boyutlarında da erkeklerin ölçekten aldıkları puan ortalamaları kadınlara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur.

Tablo 4.

Okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılığını gösteren Mann Whitney U Testi tablosu

Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Araştırma	Kadın	77	14,93	290,55	22372,50	11507,500	,000**
	Erkek	401	12,89	229,70	92108,50		
İş birliği	Kadın	77	28,96	256,54	19753,50	14161,500	,237
	Erkek	401	27,70	236,23	94727,50		
İletişimi Başlatma	Kadın	77	6,60	210,82	16233,00	13230,000	,045*
	Erkek	401	7,56	245,01	98248,00		
İletişimi Sürdürme	Kadın	77	9,23	224,91	17318,00	14315,000	,002**
	Erkek	401	9,81	242,30	97163,00		
İletişim Kurma	Kadın	77	15,75	195,36	15043,00	12040,000	,308
	Erkek	401	17,95	247,98	99438,00		
İçerik Paylaşma	Kadın	77	21,00	237,90	18318,50	15315,500	,912
	Erkek	401	20,95	239,81	96162,50		
Eğlence	Kadın	77	10,55	230,30	17733,00	14730,000	,522
	Erkek	401	10,75	241,27	96748,00		

* $p < .05$; ** $p < .01$

Tablo 5’e göre Kruskal Wallis testi sonuçları incelendiğinde, okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği puanlarının katılımcıların yaşlarına göre anlamlı olarak farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır ($p < .05$). Bu farkın hangi grup lehine anlamlı olduğunu görebilmek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, yaşları “31-40” yaş aralığında olanlar ile yaşları “41-50” yaş aralığında olanların sosyal ağların kullanım amaçları ölçeğinin “*araştırma* ($p=,035$)” ve “*işbirliği* ($p=,014$)” alt boyut puan ortalamalarında yaşları “31-40” yaş aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. “*içerik paylaşma* ($p=,018$)” ve “*eğlence* ($p=,097$)” alt boyutlarında ise yaşları “41-50” yaş aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yaşları “51 yaş ve üstü” olanlar ile yaşları “20-30” yaş ve “31-40” yaş aralığında olanların sosyal ağların kullanım amaçları ölçeğinin “*iletişim kurma*” alt boyut puan ortalamalarında yaşları “51 yaş ve üstü” aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p=,048$). Ayrıca yaşları “20-30” yaş aralığında olanlar ile yaşları “41-50” yaş aralığında olanların sosyal ağların kullanım amaçları ölçeğinin “*içerik paylaşma*” alt boyut puan ortalamalarında yaşları “41-50” yaş aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p=,018$).

Tablo 5.

Okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin sosyal ağları kullanım amaçları ölçeği puanlarının yaş değişkenine göre farklılığını gösteren Kruskal Wallis Testi tablosu

Boyutlar	Yaş	N	\bar{X}	Sıra Ort. Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Araştırma	20-30 yaş	21	13,22	268,71	3	8,60	,035*
	31-40 yaş	180	27,90	259,49			
	41-50 yaş	179	7,40	219,96			
	51 yaş ve üstü	98	9,72	232,22			
İş birliği	20-30 yaş	21	17,59	254,17	3	10,560	,014*
	31-40 yaş	180	20,96	260,84			
	41-50 yaş	179	10,72	214,34			
	51 yaş ve üstü	98	13,22	243,12			
İletişimi Başlatma	20-30 yaş	21	27,90	270,50	3	3,997	,262
	31-40 yaş	180	7,40	240,35			
	41-50 yaş	179	9,72	226,45			
	51 yaş ve üstü	98	17,59	255,14			
İletişimi Sürdürme	20-30 yaş	21	20,96	285,33	3	7,911	,144
	31-40 yaş	180	10,72	255,19			
	41-50 yaş	179	13,22	229,97			
	51 yaş ve üstü	98	27,90	218,27			
İletişim Kurma	20-30 yaş	21	7,40	265,95	3	5,409	,048*
	31-40 yaş	180	9,72	245,34			
	41-50 yaş	179	17,59	221,71			
	51 yaş ve üstü	98	20,96	255,60			
İçerik Paylaşma	20-30 yaş	21	10,72	286,88	3	10,071	,018*
	31-40 yaş	180	13,22	258,67			
	41-50 yaş	179	27,90	219,74			
	51 yaş ve üstü	98	7,40	230,22			
Eğlence	20-30 yaş	21	9,72	272,62	3	6,323	,097
	31-40 yaş	180	17,59	251,78			
	41-50 yaş	179	20,96	220,22			
	51 yaş ve üstü	98	10,72	245,06			

*p < .05; ** p < .01 1:20-30 yaş; 2:31-40 yaş; 3:41-50 yaş; 4:51 yaş ve üstü

Tablo 6'ya göre Mann Whitney U testi sonucunda okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin sosyal ağları kullanım amaçları ölçeği puanlarında sadece "işbirliği" ve "iletişimi sürdürme" alt boyutlarında unvan değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<.05). "işbirliği" alt boyutunda okul müdürlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları müdür yardımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur

($p=,033$). “iletişimi kurma” alt boyutunda ise müdür yardımcılarının ölçekten aldıkları puan ortalamaları okul müdürlerine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p=,030$).

Tablo 6.

Okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği puanlarının unvan değişkenine göre farklılığını gösteren Mann Whitney U Testi tablosu

Boyutlar	Unvan	N	\bar{X}	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Araştırma	Müdür	272	13,21	237,97	64727,50	27599,500	,780
	Müdür Yrd.	206	13,22	241,52	49753,50		
İş birliği	Müdür	272	28,63	251,19	68324,50	24835,500	,033*
	Müdür Yrd.	206	26,93	224,06	46156,50		
İletişimi Başlatma	Müdür	272	7,18	233,52	63518,00	26390,000	,272
	Müdür Yrd.	206	7,70	247,39	50963,00		
İletişimi Sürdürme	Müdür	272	9,45	227,68	61929,50	24801,500	,854
	Müdür Yrd.	206	10,07	255,10	52551,50		
İletişimi Kurma	Müdür	272	17,54	238,49	64868,50	27740,500	,030*
	Müdür Yrd.	206	17,66	240,84	49612,50		
İçerik Paylaşma	Müdür	272	20,72	233,78	63589,50	26461,500	,298
	Müdür Yrd.	206	21,28	247,05	50891,50		
Eğlence	Müdür	272	10,87	246,26	66982,00	26178,000	,217
	Müdür Yrd.	206	10,52	230,58	47499,00		

* $p < .05$; ** $p < .01$

Tablo 7’ye göre Kruskal Wallis testi sonuçları incelendiğinde, okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği puanlarının katılımcıların eğitim durumlarına göre anlamlı olarak farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır ($p < .05$). Bu farkın hangi grup lehine anlamlı olduğunu görebilmek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre eğitim durumları “Lisansüstü” olanlar ile eğitimleri “Ön Lisans” ve “Lisans” olanların sosyal ağların kullanım amaçları ölçeğinin “iletişim kurma ($p=,002$)” ve “içerik paylaşma ($p=,002$)” alt boyutlarının puan ortalamalarında eğitim durumları “Lisansüstü” olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Tablo 7.

Okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği puanlarının eğitim durumu değişkenine göre farklılığını gösteren Kruskal Wallis Testi tablosu

Boyutlar	Eğitim	N	\bar{X}	Sıra Ort. Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark		
Araştırma	Ön Lisans	25	12,24	210,00	2	1,427	,490		
	Lisans	350	13,21	239,49					
	Lisansüstü	103	13,47	246,71					
İş birliği	Ön Lisans	25	27,96	245,06	2	4,275	,118		
	Lisans	350	27,52	231,96					
	Lisansüstü	103	29,19	263,79					
İletişimi Başlatma	Ön Lisans	25	7,44	234,42	2	1,025	,599		
	Lisans	350	7,34	236,31					
	Lisansüstü	103	7,61	251,56					
İletişimi Sürdürme	Ön Lisans	25	8,94	199,62	2	12,953	,269		
	Lisans	350	9,51	230,25					
	Lisansüstü	103	10,61	280,60					
İletişim Kurma	Ön Lisans	25	17,00	236,66	2	2,625	,002**	1-3	2-3
	Lisans	350	17,34	233,97					
	Lisansüstü	103	18,61	258,97					
İçerik Paylaşma	Ön Lisans	25	18,64	186,38	2	11,998	,002**	1-3	2-3
	Lisans	350	20,64	232,43					
	Lisansüstü	103	22,61	276,40					
Eğlence	Ön Lisans	25	10,08	227,68	2	1,013	,603		
	Lisans	350	10,67	236,98					
	Lisansüstü	103	11,03	250,94					

*p <.05; ** p < .01 1:Ön Lisans; 2:Lisans; 3:Lisansüstü

Tablo 8'e göre Kruskal Wallis testi sonuçları incelendiğinde, okul yöneticilerinin sosyal ağların kullanım amaçları ölçeğinin sadece "araştırma", "işbirliği" ve "içerik paylaşma" alt boyut puanlarında katılımcıların hizmet yıllarına göre anlamlı olarak farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır (p<.01; p<.05). Bu farkın hangi grup lehine anlamlı olduğunu görebilmek için Mann Whitney U testi yapılmıştır. Sosyal ağların kullanım amaçları ölçeğinin "araştırma" alt boyutunda; hizmet yılları "0-5" yıl aralığında olanlar ile hizmet yılları "16-20" yıl aralığında olanların puan ortalamalarında hizmet yılları "0-5" yıl aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur (p=,040). Sosyal ağların kullanım amaçları ölçeğinin "işbirliği" alt boyutunda; hizmet yılları "16-20" yıl aralığında olanların puan ortalamaları ile hizmet yılları "0-5" yıl ve "6-10" yıl aralığında olanların puan ortalamaları arasında hizmet yılları "0-5" yıl ve "6-10" yıl aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur (p=,040). Sosyal ağları kullanım amaçları ölçeğinin "içerik paylaşma" alt boyutunda; hizmet yılları "0-5" yıl aralığında olanların puan ortalamaları ile hizmet yılları "11-15" yıl, "16-20" yıl ve "21 yıl ve üstü" aralığında olanların puan ortalamaları arasında hizmet yılları "0-5" yıl aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur (p=,006). Benzer sonuç hizmet yılları "6-10" yıl aralığında olanların puan ortalamaları ile hizmet yılları "11-15" yıl, "16-20" yıl ve "21 yıl ve üstü" aralığında olanların puan ortalamaları

arasında da hizmet yılları “6-10” yıl aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur (p=,006).

Tablo 8.

Okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği puanlarının hizmet yılı değişkenine göre farklılığını gösteren Kruskal Wallis Testi tablosu

Boyutlar	Hizmet Yılı	N	\bar{X}	Sıra Ort.Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark	
Araştırma	0-5 yıl	27	15,51	303,70	4	10,008	,040*	1-4
	6-10 yıl	60	13,85	258,56				
	11-15 yıl	99	13,56	248,53				
	16-20 yıl	111	12,65	227,77				
	21 yıl ve üstü	181	12,82	225,86				
İş birliği	0-5 yıl	27	31,00	283,24	4	10,003	,040*	1-4 4
	6-10 yıl	60	29,93	269,16				
	11-15 yıl	99	27,91	240,74				
	16-20 yıl	111	26,04	211,67				
	21 yıl ve üstü	181	27,90	239,53				
İletişimi Başlatma	0-5 yıl	27	8,25	250,78	4	3,093	,542	
	6-10 yıl	60	7,81	253,53				
	11-15 yıl	99	6,69	226,00				
	16-20 yıl	111	7,23	228,47				
	21 yıl ve üstü	181	7,64	247,31				
İletişimi Sürdürme	0-5 yıl	27	10,70	283,09	4	8,127	,102	
	6-10 yıl	60	10,40	270,28				
	11-15 yıl	99	9,72	241,40				
	16-20 yıl	111	9,55	235,61				
	21 yıl ve üstü	181	9,44	224,14				
İletişimi Kurma	0-5 yıl	27	20,21	294,22	4	7,717	,087	
	6-10 yıl	60	18,08	250,95				
	11-15 yıl	99	17,93	243,42				
	16-20 yıl	111	16,62	216,94				
	21 yıl ve üstü	181	17,45	239,23				
İçerik Paylaşma	0-5 yıl	27	23,66	290,91	4	14,291	,006**	1-3 4 1-5 2-3 2-4 2-5
	6-10 yıl	60	23,08	289,43				
	11-15 yıl	99	20,72	232,04				
	16-20 yıl	111	20,37	227,22				
	21 yıl ve üstü	181	20,96	226,90				
Eğlence	0-5 yıl	27	11,85	272,91	4	6,922	,140	
	6-10 yıl	60	11,60	267,02				
	11-15 yıl	99	10,70	236,58				
	16-20 yıl	111	10,12	217,35				
	21 yıl ve üstü	181	10,63	240,58				

*p <.05; ** p <.01 1:0-5 yıl; 2:6-10 yıl; 3:11-15 yıl; 4:16-20 yıl; 5: 21 yıl ve üstü

Okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeyinin belirlenmesi için ortalama, frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Yenilikçilik puanı açısından bireysel yenilikçilik puanı 68'den büyükse yüksek düzeyde yenilikçi, 68 ile 64 arasındaysa orta düzeyde yenilikçi ve 64'den küçükse düşük düzeyde yenilikçi olarak değerlendirilmiştir (Kılıçer ve Odabaşı, 2010).

Tablo 9.

Okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri

Yenilikçilik Düzeyi	N	%
Yüksek Düzeyde Yenilikçi	140	29,3
Orta Düzeyde Yenilikçi	56	11,7
Düşük Düzeyde Yenilikçi	282	59,0

Tablo 9'da katılımcıların %29,3'ü yüksek düzeyde yenilikçi, %11,7'si orta düzeyde yenilikçi, %59'unun da düşük düzeyde yenilikçi olduğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin Bireysel Yenilikçilik Puan Ortalaması 70,30 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 10.

Okul yöneticilerinin yenilikçilik kategorilerine göre dağılımı

Yenilikçilik Kategorisi	N	%
Yenilikçiler	66	13,8
Öncüler	183	38,3
Sorgulayıcılar	198	41,4
Kuşkucular	30	6,3
Gelenekçiler	1	,2
Toplam	478	100,0

Tablo 10'da okul yöneticilerinin kategorilere göre dağılımının %13,8'inin Yenilikçi, %38,3'ünün Öncü, %41,4'ünün Sorgulayıcı, %6,3'ünün Kuşkucu ve %0,2'sinin Gelenekçi olduğu görülmektedir.

Kruskal Wallis testi sonuçları incelendiğinde, okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin bireysel yenilikçilik ölçeği puanlarının katılımcıların yaşlarına göre anlamlı olarak farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır ($p < .05$). Bu farkın hangi grup lehine anlamlı olduğunu görebilmek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre göre, yaşları "31-40" yaş aralığında olanlar ile yaşları "41-50" yaş aralığında ve "51 yaş ve üstü" olanların bireysel yenilikçilik ölçeğinin "*değişime direnç*" alt boyut puan ortalamalarında yaşları "31-40" yaş aralığında olanların aleyhine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p = .015$). Ayrıca yaşları "31-40" yaş aralığında olanlar ile yaşları "41-50" yaş aralığında olanların bireysel yenilikçilik ölçeğinin "*deneyime açıklık*" alt boyut puan ortalamalarında da yaşları "31-40" yaş aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p = .042$). Mann Whitney U testi sonucunda okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik ölçeğinin sadece "*fikir önderliği*" alt boyut puanlarında, okul müdürlerinin lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < .05$).

Kruskal Wallis testi sonuçları incelendiğinde, okul yöneticilerinin boyutlara ilişkin bireysel yenilikçilik ölçeği puanlarının katılımcıların eğitim durumlarına göre anlamlı olarak farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır ($p < .05$). Bu farkın hangi grup lehine anlamlı olduğunu görebilmek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, eğitim durumu "Lisans" olanlar ile eğitim durumları "Lisansüstü" olanların bireysel yenilikçilik

ölçeğinin “*fikir önderliği* (p=,022)” ve “*deneyime açıklık* (p=,008)” alt boyut puan ortalamalarında eğitim durumu “Lisansüstü” olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Kruskal Wallis testi sonuçları incelendiğinde, okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik ölçeğinin sadece “*deneyime açıklık*” alt boyut puanında katılımcıların hizmet yıllarına göre anlamlı olarak farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır (p<,05). Bu farkın hangi grup lehine anlamlı olduğunu görebilmek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre bireysel yenilikçilik ölçeğinin “*deneyime açıklık*” alt boyutunda; hizmet yılları “6-10” yıl aralığında olanlar ile hizmet yılları “16-20” ve “21 yıl ve üstü” aralığında olanların puan ortalamalarında hizmet yılları “6-10” yıl aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Benzer sonuç hizmet yılları “11-15” yıl aralığında olanların puan ortalamaları ile hizmet yılları “16-20” yıl ve “21 yıl ve üstü” aralığında olanların puan ortalamaları arasında da hizmet yılları “11-15” yıl aralığında olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur (p=,026).

Tablo 11’e göre yenilikçilik boyutunda değişime direnen okul yöneticilerinin “iletişimi başlatma”, “içerik paylaşma” ve “eğlence” amacıyla sosyal medyayı kullanmadıkları ayrıca değişime dirençle iletişimi sürdürme arasında bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Genel olarak boyutlar arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür (r = ,265; p<,01). Başka bir ifadeyle, okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım düzeyleri artıkça bireysel yenilikçilik düzeylerinin de artacağı söylenebilir.

Tablo 11.

Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki Spearman’s korelasyon (r) değerleri

	Araştırma	İş birliği	İletişimi Başlatma	İletişimi Kurma	İletişim Sürdürme	İçerik Paylaşma	Eğlence	Değişime Direnç	Fikir Önderliği	Deneyime Açıklık	Risk Alma
Araştırma	1										
İş birliği	,481**	1									
İletişimi Başlatma	,053	,129**	1								
İletişimi Kurma	,208**	,367**	,140**	1							
İletişim Sürdürme	,261**	,352**	,328**	,524**	1						
İçerik Paylaşma	,386**	,565**	,409**	,522**	,546**	1					
Eğlence	,262**	,522**	,626**	,325**	,627**	,543**	1				
Değişime Direnç	,032	,080	-,177**	,166**	,000	-,026	-,070	1			
Fikir Önderliği	,195**	,311**	,048	,158**	,147**	,273**	,203**	,175**	1		
Deneyime Açıklık	,214**	,312**	,058	,282**	,285**	,337**	,239**	,269**	,680**	1	
Risk Alma	,179**	,230**	,110*	,150**	,204**	,234**	,222**	,124**	,469**	,515**	1

*p <.05; ** p <.01

Tablo 11’de ayrıca, determinasyon katsayısı (r² = ,07) dikkate alındığında, okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerindeki değişmelerin %7’ sinin sosyal ağları kullanım amaçlarından kaynaklandığı söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin sosyal

ağları kullanım amaçları ölçeğinin alt boyutu olan *iletişime başlama* ile bireysel yenilikçilik ölçeğinin boyutu olan *risk alma* arasında düşük/zayıf düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = ,110$; $p < ,01$). Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ölçeğinin alt boyutu olan *içerik paylaşma* ile bireysel yenilikçilik ölçeğinin boyutu olan *deneyime açıklık* arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = ,337$; $p < ,01$).

Tablo 12.

Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ölçeği toplam puanları ile bireysel yenilikçilik ölçeği toplam puanları arasındaki Spearman' s korelasyon (r) değerleri

Sosyal Ağları Kullanım Amaçları	Sosyal Ağları Kullanım Amaçları	Bireysel Yenilikçilik
Sosyal Ağları Kullanım Amaçları	1	,253**
Bireysel Yenilikçilik	,253	1

** p < .01

Tablo 12'ye bakıldığında okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında pozitif yönlü düşük ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r = ,253$; $p < ,01$). Buna göre katılımcıların sosyal ağları kullanım amaçları arttıkça bireysel yenilikçilik düzeylerinin de artacağı söylenebilir. Ayrıca determinasyon katsayısı ($r^2 = .06$) dikkate alındığında, okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçlarının %6' sının bireysel yenilikçilik isteklerinden kaynaklandığı söylenebilir.

4.TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada okul yöneticilerinin sosyal ağların kullanım amaçları ve bireysel yenilikçilik düzeyleri belirlenmeye çalışılmış ve son aşamasında da sosyal ağların kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki pozitif yönlü düşük ilişki saptanmıştır.

Araştırma bulgularına göre; araştırmaya katılan okul yöneticileri sosyal medya kullanımı olarak en çok "Facebook" ve "WhatsApp" uygulamalarını tercih ettiği belirlenmiştir. Keskin (2014)'de sosyal ağların kullanım amaçları ölçeğini kullanarak yaptığı araştırmasında, sosyal ağ tercihi olarak en çok Facebook'un tercih edildiğini ifade etmiştir. Yine Kuzu (2014)'nin öğretmen adayları üzerinde yaptığı araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının günlük yaşamlarında sıklıkla kullandıkları ilk ağ Facebook olarak ifade edilmiştir. Çavdar (2012) da benzer bir şekilde en çok zaman geçirilen sosyal ağı Facebook olarak bulmuştur. Farklı kitlelerde yapılan pek çok araştırmaya göre de sosyal ağlar arasında en çok kullanılan uygulamanın Facebook olduğu görülmüştür (Luckin ve diğerleri, 2009; Leila ve Khodabandelou, 2013). Tüm bu sonuçlara göre sosyal medya kullanımı olarak en çok Facebook'un tercih edildiği öne sürülebilir.

Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları arasında "*işbirliği*" boyutunun en yüksek puana sahip olduğu, "*iletişimi başlatma*" boyutunun ise en düşük değere sahip olduğu da ortaya çıkmıştır. Keskin (2014) ise öğretmen, öğretmen adayları ve öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmasında, sosyal ağların kullanım amaçlarına ilişkin en yüksek puanların iletişim kurma ve iletişim sürdürme amaçlı kullanıma ait olduğunu, en düşük ortalama puanların ise iletişimi başlatma, içerik paylaşma ve araştırma amaçlı kullanıma ait olduğunu bulmuştur. Çavdar (2012) da araştırmasında sosyal ağların öncelikli olarak

iletişim kurma amacıyla kullanıldığını tespit etmiştir. Bu belirtilenlere göre de eğitim sektöründeki kişilerin sosyal medyayı daha çok iletişim amaçlı kullandıkları ileri sürülebilir.

Kadın okul yöneticilerinin sosyal ağları, erkeklere göre daha çok araştırma amacıyla kullandıkları söylenebilir. Çavdar (2012) ise öğretmen adaylarından kadınlar, erkeklere göre sosyal ağları daha çok sosyal etkileşim ve eğitsel amaçlı kullandığını ifade etmiştir. Erkek okul yöneticilerinin sosyal ağları kadınlara göre daha çok iletişimi başlatma ve iletişimi sürdürme amacıyla kullandıkları söylenebilir. Çavdar (2012) da erkeklerin, kızlara göre sosyal ağları daha fazla eğlence amaçlı kullandığını bulmuştur. Kırksekiz (2013) ise öğretim elemanları üzerinde yaptığı çalışmasında cinsiyet değişkeni açısından kadınların erkeklere göre Facebook kullanım amacı düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. “31-40” yaş aralığında olan okul yöneticilerinin sosyal ağları yaşları “41-50” yaş aralığında olanlara göre daha çok araştırma ve işbirliği amacıyla kullandıkları söylenebilir. “41-50” yaş aralığında olanların ise sosyal ağları içerik paylaşma ve eğlence amacıyla kullandıkları söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin yaşları arttıkça sosyal medyayı iletişim kurma amaçlı kullandıkları söylenebilir. Okul müdürleri sosyal ağları müdür yardımcılara göre daha çok işbirliği amacıyla kullandıkları söylenebilir. Müdür yardımcılarının ise sosyal ağları okul müdürlerine göre daha çok iletişimi kurma amacıyla kullandıkları söylenebilir. Eğitim durumları arttıkça okul yöneticilerinin sosyal medyayı iletişim kurma ve içerik paylaşma amaçlı kullandıkları söylenebilir. Okul yöneticilerinin hizmet yıllarının ilk 10 yılındaki sosyal medyayı kullanım amaçları işbirliğini sağlama şeklinde olduğu söylenebilir. Okul yöneticilerinin 11. hizmet yıllarından sonra sosyal medyayı içerik paylaşma amaçlı kullanımlarının azaldığı söylenebilir. Devlet ya da özel okullarda görevli olan okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçlarının değişmediği söylenebilir.

Okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleriyle ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara dayanarak; okul yöneticilerinin düşük düzeyde yenilikçi olduğu, yüksek düzeyde yenilikçilik ve orta düzeyde yenilikçilik şeklinde yenilikçilik düzeylerinin sıralandığı bulunmuştur. Benzer bir şekilde Kılıç (2015), ilköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerini incelediği araştırmasında öğretmenlerin düşük düzeyde yenilikçi olduğunu tespit etmiştir. Yılmaz (2013) da çalışmasında okul öncesi öğretmen adaylarının yarısından fazlasının düşük düzeyde yenilikçiliğe sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ancak Kılıçer (2011), öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmasında yenilikçilik düzeylerinin yüksek olduğunu belirlemiştir. Diğer taraftan öğretmen adaylarının orta düzeyde yenilikçilik düzeyine sahip olduğuna dair araştırmalarda mevcuttur (Şahin, 2016; Gürbüz, 2015). Bu sonuçlara bakıldığında okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının daha çok düşük düzeyde yenilikçi olduğu söylenebilir.

Okul yöneticilerinin kategorilere göre dağılımında en çok “Sorgulayıcı” kategorisinde yer aldıkları, takibinde sırasıyla “Öncü”, “Yenilikçi”, “Kuşkucu” ve “Geleneği” oldukları görülmektedir. Şahin (2016) de araştırmasında öğretmen adaylarının yenilikçilik açısından iyi/ortalamanın üzerinde olarak kabul edilen kategorilerde ve en çok "Sorgulayıcı" kategorisinde yer aldığını tespit etmiştir. Aynı şekilde Kılıçer (2011) ve Bitkin (2012) öğretmen adaylarının “Sorgulayıcılar” kategorisi içerisinde yer aldıklarını belirlemiştir. Yine benzer olarak Kılıç (2015) ve Özbek (2014) de yenilikçilik kategorileri bakımından öğretmenlerin “Sorgulayıcılar” kategorisinde yer aldığını ifade

etmiştir. Köroğlu (2014), öğretmenler ve öğretmen adayları üzerinde yaptığı araştırmasında ise öğretmenlerin “Öncü” grubunda yenilikçi oldukları sonucuna ulaşırken öğretmen adaylarını “Sorgulayıcı” kategorisinde yenilikçi olduğunu görmüştür.

Kadın ve erkek okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin benzer oldukları söylenebilir. Benzer sonuç alan yazındaki çeşitli araştırmalarda da çıkmıştır (Kılıç, 2015; Kılıçer, 2011; Top, 2011; Rogers ve Wallace, 2011). Okul yöneticilerinin yaşları artıkça bireysel yeniliklere olan değişime direnç düzeylerinin de azaldığı görülmüştür. “31-40” yaş aralığında olan okul yöneticilerinin yaşları “41-50” yaş aralığında olanlara göre daha çok bireysel yeniliklerde deneyime açıklık gösterdiği görülmüştür. Top (2011) ise okul yöneticilerinin yenilik yönetimine ilişkin tutumlarını incelediği çalışmasında yaşın, okul yöneticilerinin yeniliğe ilişkin algılarını etkilemediğini ifade etmiştir. Okul müdürlerinin, müdür yardımcılarının göre bireysel yeniliklerde fikir önderliğini daha fazla gösterdikleri söylenebilir. Buna göre göre okul müdürleri ve müdür yardımcılarında unvana göre bireysel yenilikçilik düzeylerinde farklılık olduğu söylenebilir. Lisansüstü mezunu olan okul yöneticilerinin bireysel yeniliklerde fikir önderliği ve deneyime açıklık düzeyleri lisans mezunu olan okul yöneticilerine göre daha fazla olduğu söylenebilir. Top (2011) da çalışmasında yüksek lisans mezunu okul yöneticilerinin yeniliğe karşı pozitif bir tutum içerisinde olduklarını belirlemiştir. Okul yöneticilerinin hizmet yıllarının ilk yıllarındaki (ilk 15 yıl) bireysel yenilikte deneyime açıklık düzeylerinin sonraki yıllara göre fazla olduğu söylenebilir. Ancak Kılıç (2015) öğretmenler üzerinde yaptığı çalışmasında kıdem ne olursa olsun bireysel yenilikçilik düzeyi bakımından öğretmenlerin benzer olduklarını ifade etmiştir. Özel okullarda görevli olan okul yöneticilerinin devlet okulunda görevli olan okul yöneticilerine göre bireysel yeniliklerde değişime daha fazla direnç gösterdikleri söylenebilir. Buna göre okul yöneticilerinin bağlı oldukları kurumlara göre bireysel yenilikçilik düzeylerinde fark olduğu söylenebilir.

Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ve bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde; okul yöneticilerinin sosyal ağları iletişime başlama amaçlı kullanma amaçları artıkça kendilerini yenilemede risk alma düzeylerinin de az da olsa artacağı söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin sosyal ağları “iletişime başlama” amacıyla kullanmalarındaki nedenlerin bireysel yenilikçilikteki “risk alma” faktöründen kaynaklandığı söylenebilir. Okul yöneticilerinin sosyal ağları içerik paylaşma amaçlı kullanmaları artıkça kendilerini yenilemede deneyime açıklık düzeylerinin de artacağı söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin sosyal ağları içerik paylaşma amacıyla kullanmalarındaki nedenlerin bireysel yenilikçilikteki deneyime açıklık faktöründen kaynaklandığı söylenebilir. Genel olarak bakıldığında da katılımcıların sosyal ağları kullanım amaçları arttıkça bireysel yenilikçilik düzeylerinin artacağı söylenebilir. Diğer bir taraftan sosyal ağları kullanımının amaçları bireysel yenilikçilik isteğinden kaynaklandığı söylenebilir.

Elde edilen sonuçlara göre uygulamaya ve ileride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Okul yöneticilerinin yenilikçilik kategorileri açısından yoğun olarak “Sorgulayıcı” ve “Öncü” kategorilerinde yer aldığı göz önünde bulundurularak, okul yöneticileri yenilikçilik düzeylerini daha da artıracak etkinliklere yönlendirilebilir. Özellikle yenilikçilik ve yaratıcılık gibi konularda düzenlenecek konferans, seminer ve çalıştay gibi bilimsel etkinliklere

yöneticilerin katılımı sağlanarak ve bu konulardaki proje çalışmaları ile okullarda yenilikçi bir kültür oluşturması önerilebilir.

- Okullarda değişime açık ve yenilikçiliği destekler nitelikte kurum kültürünün oluşturulması sağlanabilir. Bunun için öğrenci ve öğretmen değişim programları aracılığıyla farklı kültürlerin bir araya geldiği kültürlerarası etkinlikler gerçekleştirilerek öğrencilerin ve öğretmenlerin farklı bakış açıları kazanmaları sağlanabilir. Ayrıca okul yöneticilerinin güncel teknolojileri takip edebileceği, teknoloji bilgilerini artırabileceği ve bu teknolojileri eğitimle ilişkilendirebileceği, fikir ve uygulama paylaşabileceği elektronik platformlar kısacası teknopedagojik eğitim deneyimlerini yaşayabileceği ortamlar oluşturulabilir.
- Okul yöneticileri sosyal ağlar hakkında hizmet içi eğitime alınarak ve bilinçli etkinlikler yardımıyla sosyal ağların doğru amaçlarla kullanılması konusunda yönlendirilebilirler.
- Yenilikçiliğin önündeki bireysel, toplumsal ve kurumsal engeller temel alınarak okul yöneticilerinin yenilikçiliğin önünde bireysel, toplumsal ve kurumsal engel olarak algıladıkları durumları derinlemesine incelemeye yönelik nitel ve nicel araştırmalar yapılabilir.
- Okul yöneticilerinin, okulda yapılan etkinlikleri paylaşması, duyurular yapması, toplantılarda alınan kararların uygulanması vb. bilgileri sosyal ağlar üzerinden paylaşmaları okul aile işbirliğini ve yenilikçilik algısını güçlendirebilecektir ve bu nedenle tüm okul yöneticilerinin sosyal medyayı aktif kullanmaları önerilebilir.
- Günümüzde teknoloji hızlı bir şekilde değişim gösterdiği için okul yöneticileri yeni yazılımları ve teknikleri yakından takip etmelidirler ve bunları meslek hayatlarında amacına uygun bir biçimde nasıl verimli kullanabilecekleri konusunda kendilerini geliştirmelidirler.

KAYNAKÇA

- Alexa. (2018, Şubat 25). *Alexa*. The top 500 sites on the web: <https://www.alexa.com/topsites> adresinden alındı.
- Bitkin, A. (2012). Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ile Bilgi Edinme Becerileri Arasındaki İlişki. *Yüksek lisans tezi*. Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cheung, C., Chiu, P.-Y., & Lee, M. (2011). Online social networks: Why do students use facebook? *Computers in Human Behavior*, 1337–1343.
- Çiğerci, M. A. (2016). Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Gelişiminde Sosyal Ağların Rolü. *Yüksek Lisans Tezi*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Çavdar, O. (2012). Fen Bilgisi Öğretmen Adayları ve İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanım Amaçları ve Eğitsel Bağlamda Kullanımları. *Yüksek lisans tezi*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- eBizMBA. (2018, Şubat 25). *eBizMBA*. Top 15 Most Popular Websites: <http://www.ebizmba.com/articles/most-popular-websites> adresinden alındı
- Goldsmith, R., & Foxall, G. (2003). The Measurement of Innovativeness. *The international handbook on innovation edited by Larisa V. Shavinina*, 321-329. Elsevier Sciences Ltd.
- Gürbüz, O. (2015). Öğretmen Adaylarının Yenilikçilikleri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: ÇOMÜ Eğitim Fakültesi Örneği. *Yüksek lisans tezi*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Hew, K. F. (2011). Students' and teachers' use of Facebook. *Computers in Human Behavior*, 662-676.
- Hurt, H. T., Joseph, K., & Cook, D. C. (1977). Scales For The Measurement Of Innovativeness. *Human Communication Research*, 4: 58-65.
- Karal, H., & Kokoç, M. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 251-263.
- Kavrakoğlu, İ. (2006). *İnovasyon - Yönetimde Devrimin Rehberi*. İstanbul: ALTEO Yayıncılık.
- Keskin, S. (2014). Öğretmen, Öğretmen Adayı ve Öğrencilerin Sosyal Ağları Benimseme Süreçleri ve Kullanım Amaçlarının İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kılıç, H. (2015). İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri (Denizli İli Örneği). *Yüksek lisans tezi*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kılıçer, K. (2011). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Profilleri. *Doktora Tezi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Kılıçer, K., & Odabaşı, H. F. (2010). Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ): Türkçeye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması . *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38: 150-164.
- Kırksekiz, A. (2013). Sosyal Ağlardan Facebook'un Kullanımına İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri (SAÜ Örneği). *Yüksek lisans tezi*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Koçak Usluel, Y., Çınar, M., & Demir, Ö. (2014). Sosyal Ağların Kullanım Amaçları . *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları*, 1-18.
- Korkmaz, N. (2004). Sorularla Yenilikçilik (İnovasyon). *İşletme Yönetiminde Yeni Eğilimler Dizisid*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.
- Koroğlu, A. Y. (2014). Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Özyeterlik Algıları, Teknolojik Araç Gereç Kullanım Tutumları ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi. *Yüksek lisans tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kurtuluş, M. F. (2012). Eğitimde İnovasyon: Öğretmen ve Öğrencilerin İnovasyona Bakışı ve Yeterliliğinin Sorgulanması. *Yüksek Lisans Tezi*. Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kuzu, E. B. (2014). Bilişim Teknolojileri Öğretmen Adayları Arasında Çevrimiçi Sosyal Ağların Öğretim Amaçlı Kullanımı. *Doktora tezi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Leila, K., & Khodabandelou, R. (2013). Perspective of Iranian University Students about Academic Use of Social Networking Sites: A Study of Facebook. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 113-123.
- Luckin, R., Clark, W., Graber, R., Logan, K., Mee, A., & Oliver, M. (2009). Do Web 2.0 tools really open the door to learning? Practices, perceptions and profiles of 11–16-year-old students. *Learning, Media and Technology*, 87–104.
- Mazman, S. G. (2009). Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı. *Yüksek Lisans Tezi*. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Mazman, S. G., & Usluel, Y. (2010). Modeling educational usage of Facebook. *Computers & Education*, 444-453.
- Özbek, A. (2014). Öğretmenlerin Yenilikçilik Düzeylerinin TPAB Yeterlikleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *Yüksek lisans tezi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özçer, N. (2005). *Yönetimde Yaratıcılık ve Yenilikçilik*. İstanbul: Rota Yayınları.
- Pierce, J., & Delbecq, A. (1977). Organization structure, individual attitudes and innovation. *Academy of Management Review*, 27-37.
- Roehrich, G. (2004). Consumer innovativeness: Concepts and measurements. *Journal of Business Research*, 671-677.
- Rogers, E. M. (1995). *Diffusion of innovation*. New York: Free Press.

- Rogers, R., & Wallace, J. (2011). Predictors of Technology Integration in Education: A Study of Anxiety and Innovativeness in Teacher Preparation. *Journal of Literacy & Technology*, 28-61.
- Selwyn, N. (2009). Faceworking: exploring students' education-related use of Facebook. *Learning, Media and Technology* , 157-174.
- SimilarWeb. (2018, Şubat 25). *SimilarWeb*. Top Websites Ranking: <https://www.similarweb.com/top-websites> adresinden alındı
- Şahin, F. (2016). Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Kabul Düzeyleri ile Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yayımlanmamış yüksek lisans tezi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şener, G. (2009). Türkiye’de Facebook kullanımı araştırması. *XIV. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri* (s. 33-41). İstanbul: Bilgi Üniversitesi.
- Top, M. Z. (2011). İlköğretim Okul Yöneticilerinin Yenilik Yönetimine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Yüksek lisans tezi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yılmaz, N. (2013). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Öğretim Amaçlı Bilgisayar Kullanımına Yönelik Algılanan Özelliklerin Araştırılması. *Yüksek lisans tezi*. Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yuan, F., & Woodman, R. (2010). Innovative Behavior in the Workplace: The Role of Performance and Image Outcome Expectations. *Academy of Management*, 323-342.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Günümüzde her alanda yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler doğrultusunda eğitim sektöründe önemli bir yer tutan okul yöneticilerinin teknolojik gelişmelere ayak uydurmaları ve kendilerini yenilemeleri gerekmektedir. Bu bağlamda okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri ön plana çıkmaktadır. Bu araştırmada da okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik (inovasyon) düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır.

Genel olarak bilgi çağı şeklinde ifade edilen içinde bulunduğumuz çağın özelliklerini bilimsel ve teknolojik gelişmeler, bilginin gelişimi ve artışı, küreselleşme, yenilik ve yeniliğin beraberinde getirdiği değişim ve gelişim olarak sıralamak mümkündür (Kılıçer, 2011; Kurtuluş, 2012). Hayatın her alanında olduğu gibi bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler eğitim alanında da etkisini göstermiş ve eğitimin yapısı, işleyişi, kapsamı ile birlikte eğitim sektöründe yer alan kişilerin rollerinde de değişiklikleri beraberinde getirmiştir (Mazman, 2009). Günümüz teknolojik gelişmelerle birlikte, okul yöneticileri de bireylerin ihtiyaçlarını karşılayabilme adına teknolojiye ayak uydurmak zorunda kalmıştır. Değişimin hızına ulaşılabilmesi için yöneticilerin de kendilerini devamlı şekilde (Ciğerci, 2016) özellikle sosyal ağlar ve bilişim teknolojileri üzerine yenilemeleri gerekmektedir. Örgüti yaşatma ve geliştirme görevi üzerinde olan yöneticilerin kısmen kaçınılmaz, kısmen de istendik olan teknolojik ve bilimsel değişim ve gelişmelere ayak uydurmaları aynı zamanda yenilikçilik etkinlikleri ve süreçleri konusunda duyarlı ve bilgili olmaları onların örgüt dinamikleri üzerinde daha etkili olmalarına yardımcı olacaktır. Bu bağlamda okul yöneticilerinin hem sosyal ağları kullanım amaçlarını hem de bireysel yenilikçilik düzeylerini belirleyerek aralarındaki ilişkiyi incelemek işlevsel bir araştırma konusu olarak ortaya çıkmaktadır.

Tüm bu değişim ve gelişimler doğrultusunda eğitim sektöründe önemli bir yer tutan okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişki bu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Çalışmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

1. Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ne düzeydedir?
2. Okul yöneticilerinin; cinsiyet, yaş, unvan, eğitim durumu, hizmet yılı ve bağlı oldukları kurum değişkenlerine göre sosyal ağları kullanım amaçlarına ilişkin anlamlı bir fark var mıdır?
3. Okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri nasıldır?
4. Okul yöneticilerinin; cinsiyet, yaş, unvan, eğitim durumu, hizmet yılı ve bağlı oldukları kurum değişkenlerine göre bireysel yenilikçilik düzeylerine ilişkin anlamlı bir fark var mıdır?
5. Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeylerine ilişkin görüşleri arasında bir ilişki var mıdır?

2. Method

Bu araştırma ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini; 2016-2017 eğitim öğretim yılı içerisinde Sakarya ilinde MEB'e bağlı tüm okullarda görev yapmakta olan ve basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 272 okul müdürü ve 206

müdür yardımcısı oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde “Sosyal Ağların Kullanım Amaçları Ölçeği”, “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 20.0 paket programından yararlanılarak çözümlenmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için Kolmogorov-Smirnow testi yapılmış, verilerin normal dağılmadığı saptandığından non-parametrik testler kullanılmıştır (Tablo 1.). Alt problemlere bağlı olarak verilerin çözümlenmesinde yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, Spearman’s korelasyon testi, Mann Whitney U Testi, ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Farklılıkların anlamlılığının test edilmesinde anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir.

3. Findings, Discussion and Results

Genel olarak sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik boyutları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür ($r = ,265$; $p < ,01$). Başka bir ifadeyle, okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım düzeyleri arttıkça bireysel yenilikçilik düzeylerinin de artacağı söylenebilir. Ayrıca, determinasyon katsayısı ($r^2 = ,07$) dikkate alındığında, okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerindeki değişmelerin %7’ sinin sosyal ağları kullanım amaçlarından kaynaklandığı söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ölçeğinin alt boyutu olan *iletişime başlama* ile bireysel yenilikçilik ölçeğinin boyutu olan *risk alma* arasında düşük/zayıf düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = ,110$; $p < ,01$). Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ölçeğinin alt boyutu olan *içerik paylaşma* ile bireysel yenilikçilik ölçeğinin boyutu olan *deneyime açıklık* arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = ,337$; $p < ,01$).

Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında düşük/zayıf düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = ,253$; $p < ,01$). Buna göre katılımcıların sosyal ağları kullanım amaçları arttıkça bireysel yenilikçilik düzeylerinin de artacağı söylenebilir. Ayrıca determinasyon katsayısı ($r^2 = ,06$) dikkate alındığında, okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçlarının %6’ sının bireysel yenilikçilik isteklerinden kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırma bulgularına göre; araştırmaya katılan okul yöneticilerinin sosyal medya kullanımı olarak en çok “Facebook” ve “WhatsApp” uygulamalarını tercih edildiği belirlenmiştir. Keskin (2014)’de sosyal ağların kullanım amaçları ölçeğini kullanarak yaptığı araştırmasında, sosyal ağ tercihi olarak en çok Facebook’un tercih edildiğini ifade etmiştir. Yine Kuzu (2014)’nun öğretmen adayları üzerinde yaptığı araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının günlük yaşamlarında sıklıkla kullandıkları ilk ağ Facebook olarak ifade edilmiştir. Çavdar (2012) da benzer bir şekilde en çok zaman geçirilen sosyal ağı Facebook olarak bulmuştur. Farklı kitlelerde yapılan pek çok araştırmaya göre de sosyal ağlar arasında en çok kullanılan uygulamanın Facebook olduğu görülmüştür (Luckin ve diğerleri, 2009; Leila ve Khodabandelou, 2013). Tüm bu sonuçlara göre yetişkinlerin sosyal medya kullanımı olarak en çok Facebook’u tercih ettikleri öne sürülebilir.

Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları arasında “işbirliği” boyutunun en yüksek puana sahip olduğu, “iletişimi başlatma” boyutunun ise en düşük değere sahip olduğu da ortaya çıkmıştır. Keskin (2014) ise öğretmen, öğretmen adayları ve öğrenciler

üzerinde yaptığı araştırmasında, sosyal ağların kullanım amaçlarına ilişkin en yüksek puanların iletişim kurma ve iletişim sürdürme amaçlı kullanıma ait olduğunu, en düşük ortalama puanların ise iletişimi başlatma, içerik paylaşma ve araştırma amaçlı kullanıma ait olduğunu bulmuştur. Çavdar (2012) da araştırmasında sosyal ağların öncelikli olarak iletişim kurma amacıyla kullanıldığını tespit etmiştir. Bu belirtilenlere göre de eğitim sektöründeki kişilerin sosyal medyayı daha çok iletişim amaçlı kullandıkları ileri sürülebilir.

Okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleriyle ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara dayanarak; okul yöneticilerinin düşük düzeyde yenilikçi olduğu, yüksek düzeyde yenilikçilik ve orta düzeyde yenilikçilik şeklinde yenilikçilik düzeylerinin sıralandığı bulunmuştur. Benzer bir şekilde Kılıç (2015), ilköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerini incelediği araştırmasında öğretmenlerin düşük düzeyde yenilikçi olduğunu tespit etmiştir. Yılmaz (2013) da çalışmasında okul öncesi öğretmen adaylarının yarısından fazlasının düşük düzeyde yenilikçiliğe sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ancak Kılıçer (2011), öğretmen adayları üzerinde yaptığı araştırmasında yenilikçilik düzeylerinin yüksek olduğunu belirlemiştir. Diğer taraftan öğretmen adaylarının orta düzeyde yenilikçilik düzeyine sahip olduğuna dair araştırmalarda mevcuttur (Şahin, 2016; Gürbüz, 2015). Bu sonuçlara bakıldığında okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının daha çok düşük düzeyde yenilikçi olduğu söylenebilir.

Okul yöneticilerinin kategorilere göre dağılımında en çok "Sorgulayıcı" kategorisinde yer aldıkları, takibinde sırasıyla "Öncü", "Yenilikçi", "Kuşkucu" ve "Gelenekçi" oldukları görülmektedir. Şahin (2016) de araştırmasında öğretmen adaylarının yenilikçilik açısından iyi/ortalamanın üzerinde olarak kabul edilen kategorilerde ve en çok "Sorgulayıcı" kategorisinde yer aldığını tespit etmiştir. Aynı şekilde Kılıçer (2011) ve Bitkin (2012) öğretmen adaylarının "Sorgulayıcılar" kategorisi içerisinde yer aldıklarını belirlemiştir. Yine benzer olarak Kılıç (2015) ve Özbek (2014) de yenilikçilik kategorileri bakımından öğretmenlerin "Sorgulayıcılar" kategorisinde yer aldığını ifade etmiştir. Köroğlu (2014), öğretmenler ve öğretmen adayları üzerinde yaptığı araştırmasında ise öğretmenlerin "Öncü" grubunda yenilikçi oldukları sonucuna ulaşırken öğretmen adaylarını "Sorgulayıcı" kategorisinde yenilikçi olduğunu görmüştür.

Okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ve bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde; okul yöneticilerinin sosyal ağları iletişime başlama amaçlı kullanma amaçları arttıkça kendilerini yenilemede risk alma düzeylerinin de az da olsa artacağı söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin sosyal ağları "iletişime başlama" amacıyla kullanmalarındaki nedenlerin bireysel yenilikçilikteki "risk alma" faktöründen kaynaklandığı söylenebilir. Okul yöneticilerinin sosyal ağları içerik paylaşma amaçlı kullanmaları arttıkça kendilerini yenilemede deneyime açıklık düzeylerinin de artacağı söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin sosyal ağları içerik paylaşma amacıyla kullanmalarındaki nedenlerin bireysel yenilikçilikteki deneyime açıklık faktöründen kaynaklandığı söylenebilir. Genel olarak bakıldığında da katılımcıların sosyal ağları kullanım amaçları arttıkça bireysel yenilikçilik düzeylerinin artacağı söylenebilir. Diğer bir taraftan sosyal ağları kullanımının amaçları bireysel yenilikçilik isteğinden kaynaklandığı söylenebilir.